



Büyük firmalar OSB'leri tercih ediyor

ORGANİZE Sanayi Bölgeleri Üst Kuruluşu Başkanı Memiş Kütükcü, Türkiye'nin 1000 büyük sanayi kuruluşunun geçen yıl toplam 84 milyar dolar ihracat yaptığını, bunun yarısından fazlasını OSB sanayicilerinin gerçekleştirdiğini bildirdi. Kütükcü, yazılı açıklamasında, **İstanbul Sanayi Odası** tarafından açıklanan Türkiye'nin "500 Büyük Sanayi Kuruluşu ve İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" listelerinde yer alan 1000 firmadan 600'ünün OSB'lerde üretim yaptığını ifade etti. Bu firmaların, büyük sanayi kuruluşlarının 5 trilyon liranın üzerindeki toplam cirosunun yüzde 51'ini, net satışların ise yüzde 50'sini gerçekleştirdiğini aktaran Kütükcü, "OSB'ler Türkiye'nin üreten gücü haline geldi. Türkiye'nin 1000 büyük sanayi kuruluşu geçtiğimiz yıl toplam 84 milyar dolar ihracat yaptı" dedi.



MED CEZİR

Mehmet
Faraç

fara66@gmail.com

Nasıl yaşıyorsun ey ahalî?..

Terör uzantıları, gerici-bölücü örgütlenmeler, eğitimdeki karanlık çıkmazlar, özelleştirme yağması, ekonomideki kötü gidişat ve milletin büyük bölümü zamlar nedeniyle gıdaya ulaşamamakta, tarımdaki sarımsıtı gibi kangrenleşmiş sorunlar ne zaman bu ülkenin gündeminden düşecek acaba?..

PKK, FETÖ, IŞİD gibi terör örgütleri ile topluma terör estiren çeteler, uyuşturucu grupları ve mafya örgütlenmeleriyle silah kaçakçılığına yönelik devletin operasyonları artarken; Türkiye, iyice buhrana dönüşen sosyo ekonomik ve politik sorunların girdabında çırpınıyor, yaşam derdine düşen milletin büyük bölümü ise artık gündemi takip etmekten kaçınıyor...

Çünkü gündemin içerisinde öyle sarımsıtı ve düşündürücü vakalar var ki, ısrarla dikkat çektiğimiz **"Türkiye nereye gidiyor"** sorusu artık **"Türkiye nasıl ayakta durabiliyor"** gibi paradoksa içeren sorulara da dönüşüyor...

FETÖ operasyonlarıyla on binlerce memur devletten

atılırken, diğer tarikatların çeşitli bakanlıklarda örgütlenme çabaları medyaya yansırken, dün gazetelerdeki bir haber oldukça dikkat çekiyordu; Bir dönem Güneş'de terör estiren radikal dinci Hizbullah örgütüne yakınlığıyla bilinen Peygamber Sevdaları Platformu'nun üç üyesinin, örgütün bir zamanlar en güçlü olduğu Diyarbakır ve Batman'da öğretmenlik yaptığı ortaya çıkmıştı...

Bir başka haber ise sadece Tevhid-i Tedrisat'tan uzaklaşılması, müfredat tartışmaları, yüzbinlerce okul çağındaki çocuğun eğitim dışına kalması yetmezmiş gibi; TÜİK'in verilerine göre, Türkiye'de öğrenci sayısı artarken, öğretmen ve okul sayısı hızla düşüyormuş...

Bu arada **"eğitimin karma olması zorunlu değil"** sözleriyle tepki çeken Milli Eğitim Bakanı Yusuf Tekin'in müfredata bir kez daha müdahale edileceğini açıklaması eğitim camiasındaki kaygıyı iyice arttırmış... Ne olacak acaba, eğitim iyice medreselleşecek mi bu ülkede?..

Yediminde 700 bin araç!..

TÜRKİYE'de son yıllarda en çok tartışılan alanlardan biri de hukuk ve muhalefete göre yargının siyasallaşması...

Memleket, bir başsavcının yargıdaki rüveti iddialarıyla ilgili HSK'ya verildiği dilekçeyi ve cumhurbaşkanının **"sorusuturulusun"** talimatını tartışırken, yargı ile ilgili haberler yapan gazeteci Tolga Şardan'ın tutuklanması tepki çekti...

Gazetelerde Şardan'la ilgili haberin altında; Mardin'de bir iş adamına sulkaat davasında ağırlaştırılması müebbet hapis cezası verilen üç sanık, tutuksuz yargılanan ikisinin) firar ettiği, birinin de çete üyesi olduğuna dikkat çekilmesi, derin bir paradoksu dışı vuruyordu...

Peki, iftaların artması ve haciz dosyalarının birikmesi de yargının bir başka sorunu olarak büyürken, özelleştirme-haciz ikilemindeki su çarçaldığı ne demeli?..

Balesizce; 30 yıl önceden Türkiye'nin milli kaynaklarını yağmalayan özelleştirme furusında satılan fabrikaların yerinde rezidanslar yükselirken ve AKP iktidarı yollarını, köprülerini, limanlarını ve santrallerin de özelleştirilmesini duyururken, ağır vergiler yüzünden araç fiyatlarının fahiş rakamlara ulaştığı bir ülkenin yedimin otoparklarında, satılabilir durumda 700 bin aracın bekletilmesi nasıl vahim bir çelişkidir?..

Zam-vergi, yoksulluk-hastalık...

CELİŞKİ denmişken bu konudaki en büyük silan ekonomideki çarpışıklardan da dışa vuruyor: İste Maliye Bakanı Mehmet Şimşek İranın değer kazanacağını öne sürerken, Euro'nun dün 30 lirayı aşması **"Türkiye nereye gidiyor"** sorusunu bir kez daha gündeme getirdi?..

Bu soruyu derinleştiren fahiş rakamlar ise ekonomideki alarmı zirveye çıkartıyor; Çünkü **İstanbul Tüketici Odası'**nın dün açıkladığı Ekim ayı verilerine göre, perakende fiyatları Eylül ayına göre 3.69, yıllık bazda ise 72.73 oranında yükselmiş...

Türkiye Ziraat Odaları Birliği'nin verilerine göre, Ekim ayında üretici ile market arasında en fazla fiyat farkı 7.8 katla limonda yaşanırken, tarlada 2 lira olan limonun fiyatı 16 liraya çıkmış...

Gazetelerin dün **"limon dalda kaldı, çiftçi ağacı kesiyor"** şeklinde başlıklar atması da, gıda fiyatlarının net biçimde gösteriyor...

İstanbul Sanayi Odası'nın Ekim ayına ilişkin anketinde, Türkiye'de 10 sektörün sadece ikisinde üretim artarken ve çoğu sektörde istihdamın düşmesi istatistik iyice kangrenleştiğini gösterirken, yurttışların 2024 yılında, 2023'e oranla yüzde 73.5 daha fazla vergi vereceğinin

hesaplanması da vah dedirtiyor...

Peki dünya gazetelerinde, **"pahalılık kasım ve aralıkta daha da artacak, millîti zor günler bekliyor"** şeklindeki başlıklar sadece ekonomide mi alarm veriyor?..

Ne yazık ki yoksulluğun da tetiklediği intihar vakaları artarken, kamu ile ilgili komisyonca çıkarılan belgiler TÜİK verilerinin, gerçek intihar oranının yüzde 26.5 altında olduğuna dikkat çekmişler...

İşsizlik, pahalılık ve giderek artan yoksulluğun toplum sağlığını nasıl bozduğu tabii odaların verilerinde de dışa vuruyor...

İşte Türkiye'de bir yıl içerisinde 6 milyon ameliyat yapıldığına dikkat çekilen tabii odaların, **"sağlıksız bir toplum haline geldik"** tespiti de ahval ve geratin bir başka yönünü gösteriyor...

Okulda mızıl iyice bozulacak ama Prof. Dr. Mehmet Ceyhan'ın **"Daha önce yaptığımız Korona testlerinde 3-4 pozitif çıkarken, bu rakam 30'lara ulaştı"** şeklindeki uyarısına da dikkat çekmeden geçmeyelim... O halde asıl soruyu da soralım;

"Nasıl yaşıyorsunuz, nasıl ayakta duruyorsunuz ey ahalî?.."



1000 BÜYÜK FIRMANIN 600'Ü OSB'LERDE

Organize Sanayi Bölgeleri Üst Kurulu (OSBÜK) Başkanı Memiş Kütükcü, Türkiye'nin 1000 büyük sanayi kuruluşunun geçen yıl toplam 84 milyar dolar ihracat yaptığını, bunun yarısından fazlasını OSB sanayicilerinin gerçekleştirdiğini bildirdi. Kütükcü, yazılı açıklamasında, **İstanbul Sanayi Odası** tarafından açıklanan Türkiye'nin "500 Büyük Sanayi Kuruluşu ve İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" listelerinde yer alan 1000 firmadan 600'ünün OSB'lerde üretim yaptığını ifade etti. Bu firmaların, büyük sanayi kuruluşlarının 5 trilyon liranın üzerindeki toplam cirosunun yüzde 51'ini, net satışların ise yüzde 50'sini gerçekleştirdiğini aktaran Kütükcü,

"OSB'ler Türkiye'nin üreten gücü haline geldi. Türkiye'nin 1000 büyük sanayi kuruluşu geçtiğimiz yıl toplam 84 milyar dolar ihracat yaptı. Bu ihracatın yüzde 50'den fazlasını 43 milyar dolarla OSB sanayicileri gerçekleştirdi." değerlendirmesinde bulundu. Kütükcü, bu kuruluşlardaki toplam 630 bin çalışandan yüzde 63'ünün de OSB'lerde istihdam edildiğine dikkati çekerek, şunları kaydetti, "Araştırmada yer alarak OSB camiamızı temsil eden, ülkemizin sanayi üretimine, istihdamına ve ihracatına katkıda bulunan tüm firmalarımızı ve çalışanlarını yürekten kutluyorum. 81 ilde sayıları 392'ye ulaşan OSB'lerin Türkiye'nin planlı sanayileşmesinde kritik rolü var."

1962

Büyüme dış ticaret

● **Türkiye'nin ilk organize sanayi bölgesinin (OSB) Bursa'da kurulması kararlaştırıldı. Dört yıl süren inşaat 1966'da tamamlandı. IMF ile her yıl imzalanan ve bir kredi paketini de içeren stand-by anlaşmalarının ikincisi yürürlüğe girdi.**

Dış ticaret açığı kronikleşti

Osmanlı'nın 19. yüzyılında ve Cumhuriyet döneminin 1947'den sonraki yıllarında ihracat değerleri hep ithalat değerlerinin altında kaldı. Dış ticaret açığının kronikleşmesinin başlıca nedenleri şunlardı:

► **Büyümenin ithalatı artırması**
Ekonomi gelişip büyüdüğü ithalat artışı hızlanıyordu. Çünkü ekonominin büyümesi girişimcilerin yatırım istahını artırıyor, bu artışın ardından makine ve teçhizat ithalatının değeri yükseliyordu. Dış ticaret açığı ancak ekonominin krizler nedeniyle daraldığı yıllarda azalıyordu.

► **Ihracatın duraklaması**
Aynı dönemde ihracat da artırılabileydi, ithalatın yükselmesi sorun olmayacaktı, ne var ki ihracatın değeri artırılamıyor, ihracat listesine yükte hafif pahada ağır mallar eklenemiyordu. Yaklaşık 90 yıldır ihracat istatistiklerinin üst sularında tütün, pamuk, fındık, incir ve üzümün oluşan "efsane beğli" vardı.

► **Aşırı koruma**
Sanayi malları dış rekabete karşı aşırı şekilde korununca, sanayiciler maliyetleri düşürmeye ve kaliteyi yükseltmeye gerektiği kadar önem vermiyorlardı. Pahalı ve vasat kalite mallarla dış pazarda başarılı olma imkânı yoktu.

► **İç pazarda da rekabet zayıf**
Yüksek maliyet ve fiyat ile vasat kalitenin diğer bir nedeni rekabeti koruyacak mevzuatın yoksuluğuydu. Bazı sanayiciler bu nedenle açık veya örtük bir şekilde fiyat anlaşması yapıyor tekeli kârları elde ediyordu.

► **Güçlü tüketici talebi**
Özel sektör sanayicilerinin ürettiği mallar kolaylıkla alıcı bulabiliyordu. Bu nedenle bazı sanayiciler inovasyondan ve teknolojik yeniliklerden uzak duruyorlardı. Bu tür ürünlerin dış pazarda tutunma şansı yoktu.

► **Sabit kur sistemi**
İç pazardaki enflasyona rağmen döviz kurlarının uzun yıllar boyunca değiştirilmemesi ihracatı ve diğer döviz kazandırıcı faaliyetleri cezalandırıyor, ithalatı teşvik ediyordu.
Yukarıdaki süreç ve faktörler ihracatın ithalata ayak uydurmasını zorlaştırıyor ve dış ticaret açığı kronik hale geliyor. 1960'lı yıllarda turizm ve diğer hizmetler sektörü gelirleri çok düşük kaldığı için cari işlemler dengesi de açık veriyordu. Ekonomiye belirli bir dönemde giren döviz tutarı, ekonomiden çıkan döviz tutarının altında kalınca bu açık ya borçlanmayla kapatılıyordu ya da ekonomi kur ataklarına karşı savunmasız kalıyordu.
Bu nedenle Cumhuriyet'in 50. yılı olan 1973'te önemli bir sorun olan yüksek enflasyon, 100. yılda da baş ağrıttı...

30 Mart

IMF ile stand-by anlaşması imzalandı. Yılı içinde IMF'nin 20.9 milyon dolar kredi vermesi öngörüldü.

2 Mayıs

OECD ve NATO, Birinci Beş Yıllık Plan'daki dış kaynak ihtiyacı finansmanının bir sürü daha devam ettirmesi kararını aldı.

27 Mayıs



İstanbul Kültürçekmece'de Nükleer Reaktör faaliyete geçti.

7 Temmuz

Türkiye'nin ilk Organize Sanayi Bölgesi için imzalar atıldı

Bursa Organize Sanayi Bölgesi'nin kurulmasına ilişkin anlaşma imzalandı. Devlet Planlama Teşkilatı'nın talebi üzerine hükümet bir organize sanayi bölgesi kurulmasına destek olmak üzere ABD yönetimi ile temasa geçti. ABD yönetimi destek için Uluslararası Kalkınma Ajansı'nı (AID) görevlendirdi. AID'nin anlaşıtı, danışmanlık şirketi Checcci and Company, 1961 yılı boyunca başlıca sanayi merkezlerinde incelemeler yaptı. İlk aşamada belirlenen dokuz il içinde sanayi bölgesi kuruluşu için en uygun il olarak Bursa seçildi. Kuruluş için gerekli kaynağın 1.8 milyar lirası Bursa Ticaret ve Sanayi Odası ve 26.2 milyar lirası AID'nin katkı Paralar. Fon'ndan karşılandı. Kredi ilk beş yıl ödemesiz olmak üzere 25 yıl vadeliydi, Türkiye'nin ilk OSB'sinde altyapı inşaatı 1966'da tamamlandı. OSB'de açılan ilk işletme Aygaz oldu.

12 Temmuz

OECD bünyesinde kurulan Türkiye'ye Yardım Konsorsiyumu'na ABD ile birlikte yedi Avrupa ülkesi de katıldı. Bu destek 1973 yılına kadar sürdürüldü. Konsorsiyum içinde, IMF, Dünya Bankası (IBRD) ve Avrupa Yatırım Bankası da (EIB) yer aldı.

16 Temmuz

Yüksek Planlama Kurulu ilk toplantısını yaptı. Kurul, Devlet Planlama Teşkilatı'ndaki İktisadi Planlama Dairesi, Sosyal Planlama Dairesi ve Koordinasyon Dairesi'nin başkanları ile başbakanın (veya başbakan yardımcısının) ve bakanlar kurulundan seçilecek üç bakanın katılımı ile toplantıyordu.

17 Temmuz

İki başbakan yardımcısı ve ekonomik konularla ilgili beş bakanın oluşturduğu "İktisadi İlişkiler Komisyonu" kuruldu. Komisyon uluslararası kuruluşlar ve dış ülkeler ile yürütülen ekonomik ilişkileri düzenlemekle görevlendirildi.

23 Temmuz

Türkiye ile ABD arasında istikraz (borçlanma) anlaşması imzalandı.

22 Eylül

Karabük Kök Fabrikası'nın üretime başlaması ile kok üretimi yüzde 50 oranında arttı.

29 Ekim



Ankara Şeker Fabrikası işletmeye açıldı.

21 Kasım

TBMM, 1963-1967 dönemini kapsayan Birinci Beş Yıllık Plan'ı kabul etti.

60'lı yıllarda "sevk ve idare" zihniyeti ön plana çıktı

Özel sektör sanayi şirketlerinin kurulmaya başladığı 1955'ten sonra Türkiye'de ABD ve İngiliz yönetim tarzları etkili olmaya başladı. Bu eğitim, 1960'lı yıllarda daha da güçlendi. Fabrikalarda o yıllarda havalı hat denen yürüyen bant sistemi ile üretimin yaygınlaşması, işin örgütlenmesini değiştirdi. 60'lı yıllardaki yönetim tarzının başlıca özelliklerini şöyle özetlemek mümkündür:

- ABD'li Frederick W. Taylor'un "bilimsel yönetim" adını verdiği yönetime uygun "zaman ve hareket ettirici" ve benzeri teknikler, işçilerin dayanma gücünü zorlayarak en yüksek verimi elde etmeyi amaçladı.
- Çalışanlar "personel" olarak görüldü ve yeni kurulan personel servislerinde yalnız bordro işlemleri yapıldı. Toplu sözleşme düzenine 1963'te geçildikten sonra bu servisler personel daireslerine dönüştürüldü.
- Profesyonel yönetici istihdamı bu dönemde başlamış olsa da o yıllarda girişimci iş insanının bilgisi ve sevgisi, işin itici gücü olarak kabul edildi. Yönetim kurulları, iş sahibinin isteklerini hayata geçirmekle yükümlüydü.
- Hiyerarşik yönetim tarzına rağmen motivasyon yöntemleri ilk kez bu yıllarda uygulamaya başlandı. Ancak işletmelerin çoğunluğunda otoriter bir yönetim tarzı geçerliydi. Bazı işyerlerinde girişimciler müesseses müdürlerini sıkı bir disiplinle çalışmaları için emekli subaylar ve polis komiserleri arasından seçerlerdi.
- O yıllarda işçilerin sendikalaşması iş sahiplerinin mülkiyet ve yönetim haklarına bir müdahale olarak görüldü.
- Ürünlerin istenen niteliklerde olması için ihtimaller hesabına dayanan kalite kontrolü teknikleri geliştirildi.
- Bu dönemde işletmelerde "kontrol" işlemi önemli görülmüyordu. Yönetimde hiyerarşik sistem güçlüydü ve "emir demiri keser" ilkesi geçerliydi.

EKONOMİK GÖSTERGELER

Büyüme oranı yükseldi

Darbe girişimlerine rağmen ekonominin istikrarını koruması sayesinde gayri safi milli hasıla (GSMH) yüzde 6.2 oranında büyüdü. Üretim artış oranları tarım sektöründe yüzde 5.0 ve sanayi alanında ise yüzde 3.5 oldu.

Enflasyon ılımlı düzeylerde

Yıllık enflasyon oranı tüketici fiyatları endeksinde yüzde 3.8 ve toptan eşya fiyatları endeksinde yüzde 5.7 düzeyinde açıklandı.

Döviz kurlarında istikrar

ABD doları resmi kurd 9 lira 4 kuruştan işlem gördü. Cumhuriyet altını fiyatı gerilemesini sürdürdü ve 100 liraya indi.

Dış ticaret açığında artış

Ihracattaki artış sınırlı düzeylerde kalırken ithalattaki hızlı artış dış ticaret açığını büyüttü. İhracat yüzde 9.9 artışla 381 milyon 197 bin, ithalat yüzde 22.1 artışla 619 milyon 447 bin dolara yükseldi.

Yılı içinde kurulan sanayi tesisleri

Yılı içinde Turgutlu'da Tuksaş Konserveleri Fabrikası kuruldu. Vehbi Koç, İzmit'te likit petrol gazı (LPG) tüpü üretmek üzere Gazal Gaz Aletleri Fabrikası'nı faaliyete geçirdi.

Dünyada önemli

Afrika'da Uganda ve Tanganika bağımsızlıklarını kazandı. Sovyetler Birliği'nin Küba'da kurmak istediği füze üssüne ABD karşı çıktı ve Küba'yı abluka altına aldı. Sovyetler ise Türkiye'deki füze üslerinin kaldırılmasını şart koştu. Krizin tırmaması bir



Oranı yükseldi, et açığı hızla arttı

● 1963-1967 dönemini kapsayan birinci Beş Yıllık Plan TBMM'de kabul edildi. Planlama çalışmalarının yönlendirilmesi için Yüksek Planlama Kurulu oluşturuldu. OECD üyesi ülkeler Türkiye'ye verdikleri desteği sürdürme kararı aldı.

HAZIRLAYAN: FARUK TÜRKOĞLU

TASARIM: TAYLAN TUĞUT

HALİT NARİN

Patronların patronluğunu yaptı

Kayseri'nin hali ve manifatura işi ile uğraşan ünlü girişimci ailesi, Germirilere damat olan Nurullah Narin, 1919'da İstanbul'a geldikten 15 yıl sonra 1934'te İstanbul'da bir hanın alt katında el tezgahları ile dokuma ve hali üretimine başladı.

Atölyenin işleri gelişince 1951 yılında Bakırköy'de Narin Tekstil İşletmeleri kuruldu. 35 bin metrekaare üzerine kurulu fabrikada 2 bin işçi çalışıyordu.

Nurullah Bey'in oğlu Halit Narin, 1930 yılında İstanbul'da doğdu ve İktisat Fakültesi'nde bir yıl okuduktan sonra İngiltere'de Bolton College of Technology'de tekstil mühendisliği eğitimi aldı. Dayısı Ahmet Germirli'den etkilenerek genç yaşta dokuma alım satımına başladı. Pamuk ipliği ve dokuma üreten Narin Mensucat'tan sonra baba-oğul 1955'te kadife üretimine başladı.

Narin, 80'li yıllarda işveren sendikacılığı ile ilgilendi.

İstanbul Sanayi Odası'nda sendikacılık üzerine yapılan toplantılarda sık sık söz alarak eleştirilerde bulundu, öneriler yaptı. Tekstil İşverenleri Sendikası Başkanı Kemal Haraççı, "Halit, seni aramızda almazsak sürdürülmeyeceğiz" diyerek Narin'i sendikadan yönetim kadrosuna aldı.

1972'de Tekstil İşverenleri



Halit Narin

Vehbi Koç

Sakıp Sabancı

Sendikası başkanı olan Narin, 1974'te Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu başkanlığına seçildi. Tekstil İşverenleri Sendikası'nda 44 yıl başkanlık görevi yaparak rekor kıran Narin, işçi ve işveren ilişkileri konusunda girdiği polemikler ile tanındı. 12 Eylül 1980 darbesi sonrasında işçi sendikaları için "20 yıldır biz ağladık, onlar güldü" demesi en ünlü polemiği cümlesi oldu. Fabrika, 1972 yılında 120 bin metrekaarelik kapalı alana sahip Çerkezköy'deki tesislere taşındı.

1980 sonrasında falz oranları ve kurların yükselmesi, diğer bazı sanayiciler ile birlikte Narin'i de etkiledi. Narin'in şirketleri aşırı borç yükü nedeniyle sıkıntı içine girdi. 1986'da Dişhbank'a olan

borçlarını ödemekte zorlanan Narin, üç büyük bankanın daha alacaklarının peşine düşmesi üzerine 1988'de konkordato ilan etti. Şirketin 90'lı yılların sonunda tekrar krize girmesi üzerine Narin, üretim tesislerini Malatyalı tekstilci Yunus Atabay'a 10 yıllığına kiraladı. Halit Narin kiralama işleminden sonra "Yalvararak sanayicilik, üretim yapamazdım. Bunun için fabrikayı kiraya verdim" diyordu. Ancak Atabay işçi ücretlerine zam yapmıyınca anlaşma bozuldu. Narin borçlarını vadeye bağlayarak ödemek için TMSF ile 2003 ve 2006 yıllarında iki protokol yaptı.

Çerkezköy'de bulunan fabrika arsası üzerine işbir konut sitesi inşa edildi.

SABAHATTİN SUNGUROĞLU

Çelik kazan üreterek ithalatı ikame etti

Sabahattin Sunguroğlu, 1919 yılında Elazığ Harput'ta doğdu. Robert Kolej'in yüksek kısmından makine mühendisi olarak mezun olduktan sonra öğrenimine Amerika'da devam etmeyi kafasına koydu. Ne var ki 1941 yılında savaş nedeniyle Avrupa üzerinden Amerika'ya normal yollardan gitmek mümkün değildi. Bunun üzerine genç mühendis, Haldun Aktan ve Sait Argego adlı arkadaşları ile Suriye, Bağdat ve Bombay yolu üzerinden ABD'ye gitmek için yola çıktı. Gemilerde ve uçaklarda yer bulunamadığından amacına tek başına ulaşan Sunguroğlu, Michigan Üniversitesi'ndeki öğreniminden sonra 1946'ya kadar ABD firmalarında çalıştı ve savaş bittince Türkiye'ye döndü. Isı alanından iki taahhüt firması kuran Sunguroğlu, gerekli cihaz ve kazanların bazılarını ithal ediyor, bir bölümünü de küçük atölyelerde imal ettiriyordu. Genç girişimci aldığı yerli üretim kararının gerekçesini şöyle anlatıyordu: "... Amerika dönüşü, kazan ve basınçlı kapların çeşitli ülkelere ithal edildiğine üzülerek şahit oldum. Buna hiç gerek olmadığını ve gerek kazan ve gerekse diğer basınçlı kapların yurdumuz imkânlarıyla yerli üretilebileceği kararını verdim."

Sunguroğlu ilk kazanı 1947'de ürettikten ve gerekli hazırlıkları yaptıktan sonra 1955'te İstanbul'da Silahtaraga'dan Çobançeşme'ye giden yol üzerinde ilk fabrikasının temelinin atı ve 1957'de üretime başladı. Aynı dönemde kamu ve özel sektörün

büyük binalarında merkezi ısıtma sistemine geçiliyor ve bu nedenle çelik kazan talebi hızla artıyordu. Bunun üzerine yine aynı yörede 1958 yılında ikinci ve daha büyük bir fabrika daha kuran Sunguroğlu'nun on yıllarda imal ettiği kazanların büyük bölümü 2015 yılında da kullanılmaya devam ediyordu. İmalat hesaplarının TSE ve DIN normlarına göre yapılması, iyi malzeme kullanılması ve en modern ölçütlerle kalite kontrolü yapılması başarıyı getirmişti.

Sungur Fabrikası'ndan sonra Sunguroğlu, 1975 yılında Türkiye Elektrik Kurumu ile ortak olarak termik santrallerin bakımını yapmak üzere Suntek Ağırlık Isı Sanayi unvanlı bir şirket daha kurdu. 1986 yılında Kazan ve Basınçlı Kap Sanayicileri Birliği'nin kurulmasını sağladı.

80'li yılların ikinci yarısında iki fabrikada 200'ü mühendis olmak üzere toplam 600 işçi çalışıyordu ve kazan talebinin yüzde 80'ini yerli üretimle karşılanıyordu. Bu arada çelik kazan ve basınçlı kaplar konusunda birikim ve deneyim elde eden mühendisler, işten ayrılıp kendi firmalarını kuruyordu.

Sabahattin Sunguroğlu, 80'li yıllarda fabrikalarını değişen teknolojiye ve dış açılma döneminin koşullarına göre yeniden yapılandırmadı. Artan finansman maliyetleri ve yoğunlaşan rekabet nedeniyle Sungur Fabrikası'nı kapısına 1989'da kilit vuruldu.

Sabahattin Sunguroğlu, 20 Mayıs 1993 günü hayatını kaybetti.

Erbakan'ın Gümüş Motor'u nasıl Pancar Motor'a dönüştü

İstanbul Teknik Üniversitesi'nde öğretim üyesi olan Necmettin Erbakan'ın 1956 yılında 207 ortağı ile kurduğu Gümüş Motor şirketi, 1962 yılında krize girdi. Bazı motorların arzı çıkması üzerine satışlar aksadı. İşçilerin ücretleri aylar boyunca ödenmeyince üç ay içinde üç kez oturma grevi yapıldı. Şeker Fabrikaları Genel Müdürlüğü sorunlar çözülmemesine Erbakan'ı görevden

alarak şirketi yeniden yapılandırdı. Pancar Motor adı verilen fabrika ürettiği sulama motorları ile çiftçilerin ihtiyacını karşıladı.

Erbakan, şirketin unvanındaki Gümüş kelimesinin Gümüşhaneli Mehmet Zahir Kotku'ya atfen konulduğunu söylemişti. Ünlü politikacının 1976 yılında açıkladı ağır sanayi hamlesi de iyi başlamış ancak yarı yolda terk edildiği için hedefine ulaşamamıştı.



Cumhuriyet, 11.09.1962



Necmettin Erbakan Gümüş Motor fabrikasının temelinin atarken,

Yıllar ve gelişmeler

dünya savaşı endişelerini artırdığı sırada tarafların karşılıklı ödünler vermesi ile gerginlik azaldı. Fransa Cumhurbaşkanı Charles De Gaulle'un imzaladığı ve Cezayir'e bağımsızlık veren Evian Anlaşması yapılan referandumda yüzde 99 oranında evet oyu ile

onaylandı. 31 Temmuz'da Cezayir bağımsız bir ülke oldu. Yılın ilk günü Yeni Zelanda'nın sömürgesi Batı Samoa bağımsızlığını kazandı. Yemen ve Suudi Arabistan'da köleliğe son verildi. Jamaika ve Trinidad-Tobago bağımsızlığını ilan etti.

Bilim ve teknolojiye yeni gelişmeler



James W. Black

İngiliz Francis Crick ile H.F. Wilkins ve ABD'li J.D. Watson, DNA'nın moleküler yapısını keşfettikleri için Nobel Tıp Ödülü'ne layık görüldü. İngiliz M. F. Perutz ve J.C. Kendrew, hemoglobinin moleküler yapısını açıklığa kavuşturdukları için Nobel Kimya Ödülü'ne hak kazandı.

Rachel Carson'un Silent Spring (Sessiz Bahar) adlı kitabı çevre konularına dikkat çekti. Telstar adlı telekomünikasyon uydusu yörüngesine girdi. Thomas Kuhn'un The Structure of Scientific Revolutions adlı ve Türkiye'de de çevrilen kitabı "paradigma" teriminin

kullanımını yaygınlaştırdı. Bu terim daha sonra ekonomi ve yönetim bilim ile ilgili analizlerde de kullanıldı. James W. Black'ın sentezlediği beta-bloker denen ilaç kalp rahatsızlıklarında kullanılmaya başlandı ve dünyanın en çok satan ilaç türü oldu.

**İSO İKİNCİ 500'DE SAMSUNLU FİRMA SAYISI ARTTI**

İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) her yıl yaptığı Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayici Kuruluşu'nun 2022 yılı listesine Samsun'dan 9 girme girdi. Sanayi sektörünün en değerli verilerini yansıtan listeye, üretimden net satışlara göre Samsun'dan 9 firmanın adını yazdığını söyleyen Samsun Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Salih Zeki Murzioğlu, İSO İkinci 500 kuruluşu arasına giren Samsunlu 9 firmayı başarılarından dolayı kutladı. Listeye giren firma sayısının yükseldiğini söyleyen Murzioğlu, "Geçen yıl listeye sekiz firmamız girmişti. Bu yıl ise dokuz firma ile listede yer aldık. Kentimizin ve ülkemizin kalkınması adına fedakarca çalışarak istihdam



Salih Zeki Murzioğlu

sağlayan, üretim yapan firmalarımıza minnettarız" dedi. Samsun'dan listeye, Unsan Un, Vezirköprü Orman Ürünleri, Yeşilyurt Enerji, Sürsan Su Ürünleri, Pakun Üretim, Samsun Yurt Savunma, Erçal Fındık, Özyılmaz Fındık ve As Çelik Döküm adını yazdırdı.

MÜBERRA TAŞCI / SAMSUN



BAŞKAN BAHÇIVAN DUYURDU

İSO'dan Bakan Şimşek'e ziyaret

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'i ziyaret ettiklerini açıkladı. Bahçivan, X'ten yaptığı açıklamada, bugün Yönetim Kurulu Üyelerimiz ile birlikte bulundukları Ankara'da, Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'i makamında ziyaret ederek,

sanayinin gündeminde bulunan konuları aktararak, konuşma fırsatı bulduklarını ilettiler.

Bahçivan, "Bizi misafir ederek vakit ayıran, çalışma arkadaşları ile birlikte konularımızı sabırla dinleyen ve çözüm odaklı yaklaşımlarını paylaşan Sayın Şimşek'e çok teşekkür ediyoruz." dedi.



İŞ DÜNYASINDA DİYALOG
Vahap Munyar
vahap.munyar@nbe.com.tr

TEKNOSA Genel Müdürü Sitare Sezgin, 2 yıl önce müşterilere dönük anket yaptırdı. Anketle müşterilerin mağazalarla ilgili yaklaşımlarını öğrenmeye çalıştı. Aldıkları sinyal şöyle oldu:

- Büyük ölçekli mağazalar daha çok ilgimizi çekiyor. Ürünlerle ilgili deneyimleşme şansını buluyoruz.
- Anketten çıkan değerlendirmeler derlendi, incelendi, karar verildi:
- Şu anda 70 metrekareden 2 bin 500 metrekareye uzanan büyüklükte mağazalarımız var. Bundan sonra açacağımız mağazaların net büyüklüğü 700 metrekare ve üstünde olacak.

Bu kararlar birlikte bir adım daha atıldı:

- Küçük mağazalarımızı kapatıyoruz. Onların yerine büyük mağazalar açıyoruz.
- 2022 yılında 22 mağaza dö-nüştü:
- Küçükleri kapatıp büyük mağaza konseptine geçilince mağaza sayılarında bir gerileme söz konusu oldu. Ancak, toplam alan olarak mağazalarda büyüme gerçekleşti.
- Sitare Sezgin, ekibiyle birlikte Teknosa'da satılan ürün çeşidini gözden geçirdi:
- Mağazalarımızda bulunan ürün çeşidi 5-6 bin dolayında. Online'da da yine 6 bin çeşit ürün var. Oysa online tarafımız bir platform gibi görüp, ürünleri doğrudan stoklarımıza almadan

vitrinimize koysak.

Sezgin, online tarafta ürün çeşidini artırma planının sonucuna baktı:

- Artık kendi online platformumuzda 131 bin farklı ürün çeşidi yer alıyor. Bununla birlikte online tarafta trafik artışı başladı.
- Teknosa Genel Müdürlüğü görevini iki yıl aşkın süredir yürüten Sitare Sezgin'le geçenlerde buluştuk, sektördeki, şirket özelindeki gelişmeleri konuştuk:
- Bu yılın 6 aylık bilançosuna göre yüzde 131 büyümeye var. 181 mağaza ile ilk 6 ayda 14.5 milyar liralık ciroya ulaştık.
- Yapay zekayı yoğun bir şekilde kullandıklarını bildirdi:
- Müşterilerimize ürünlerimizi pazarlama kapısı aç-

tık. "Paylaşkazan" diye özetlenebilecek bu uygulama, bir başkasına ürün linki gönderip, o link üzerinden alışveriş yapılmasını tetikleyenler, bunun karşılığında pay alabiliyor.

Şirketin sitesine 700 bin ziyaret olduğunu kaydetti:

- Müşterilerimize pazarlama yapma fırsatı veren uygulamamızla 4 bin yeni müşteri geldi. 44 bin ürün satışı gerçekleşti. Bu uygulamanın büyüme çitasını yukarı taşıyacağımızı düşünüyoruz.
- Alışverişte öne çıkan ürünleri merak ettim, sıraladı:
- Pandemi küçük ev aletlerinin satışını artırmıştı. Küçük ev aletlerine ilgi sürüyor.
- Yine pandemi ile bilgisayar satışları çok büyüdü.

- Az yağla kızartma yapan küçük ev aletleri oldukça ilgi görüyor.
- Satışlarda öne çıkan ürünlerdeki özellikler üzerinde durdu:
- Etkileşimli beyaz eşyalar öne çıkıyor.
- Farklı markaları birbirine bağlayan uygulamalar öne çıkacak.
- Sürdürülebilirlik konusu zaten gündeme oturmuş bulunuyor. Bu çerçevede enerji tasarruflu ürünler daha çok talep görmeye başladı.
- Fiziki mağazada 6 bin çeşit ürün yer alabilirken, online tarafta 131 bine çıkabilmesi, dijitalleşmenin yarattığı fırsatı ortaya koyuyor...
- "Ürün linki paylaşan" müşteriyi pazarlama zincirinin parçası yapan uygulama da ayrıca dikkat çekiyor...



Tüketici elektroniği 300 milyar lirayı buldu

TEKNOSA Genel Müdürü Sitare Sezgin, tüketici elektroniğinin pandemide hızlı büyüdüğüne işaret etti:

Tüketici elektroniği bu yılın ilk 8 ayında 300 milyar liralık ciro büyüklüğüne ulaştı.

Teknolojideki gelişmelerin işlerini olumlu etkilediğini kaydetti:

- Tüketici elektroniğindeki büyümenin sürecini öngörüyoruz.
- Alışverişte sepet büyüklüğünün ne düzeyde olduğunu sordum, paylaştı:
- Sepet büyüklüğü ortalaması 7 bin 250 lira düzeyinde seyrediyor.
- Rakamdaki büyümenin bir bölümü enflasyon etkisinden kaynaklanıyor.

'En Büyük Armağan' Sitesi, Atatürk'ün sesini aslına uydurdu

TEKNOSA Genel Müdürü Sitare Sezgin, Cumhuriyetimizin 100. Yılı vesilesiyle "En Büyük Armağan" adlı bir web sitesi başlattıklarını bildirdi:

- Yapay zeka teknolojisiyle Atatürk'ün gerçek sesine en yakın sesi

oluşturabilmek için onlarca doküman ve ses kaydı tarandı, analiz edildi.

Gerçeğine en yakın ses kayıtlarından bir veri seti oluşturuldu.

Ardından ekledi:

- Böylece Atatürk'ün sesine en uygun sesin üretilmesi sağlandı...

OSMAN ABİMİZ BİZE ÇOK SAHİP ÇIKTI

HAKAN GÜLDAĞ, Rüştü Bozkurt ve İbrahim Ekinci ile ustamız **Osman Saffet Arolat**'ı son yokluğuna uğurlamak üzere Assos'a giderken Türkiye Gazeteciler Cemiyeti'ndeki (TGC) tören, Zincirlikuyu Camii'ndeki namaza katılanlar, telefonla başsağlığı için arayanları konuştuk.

Hakan Gündag'la TGC ve Zincirlikuyu Camii'nde görebildiğimiz iş dünyasından, akademi dünyasından ve meslektaşlarımızın listesini çıkarmaya çalıştık:

- Mustafa Süzer, Ersin Özince, Adnan Bali, Faik Açıklan, Niyazi Önen, Metin Yurdağül, Ebru Akdağ, Umut Oran, Sinan Öncel, Osman Benzeş, Mehmet Gül, Gökçe Gül, Prof. Metin Sözen, Hasan Cemal, Yalçın Bayer, Sedat Ergin, Zafer Mutlu, Mehmet Tansuğ, Ahmet Özerdim, Zekeriya Yıldırım, Ergün Özen, Kaan Gür, Nafiz Karadere, Prof. Asaf Savaş Akad, Ethem Sancak, Şekib Avdagıç, **Erdal Bahçıvan**, Murat Kalsın, Ekrem Keskin, Vahap Adıyaman, Mustafa Başer, Turgay Gönençin, Acıan Acar, Nezir Kuleym, Suat Sözen, Sezal Sevgin, Cahit Düzel, Alp Orçun, Mukaddes Orçun, Abdurrahman Yıldırım, Meliha Okur, Celal Toprak, Nazif Okumuş, Mehmet Sağanak, Fahri Aral, İsmail Öner, Ali Öner,

Orhan Bursalı, Özlem Yüzak, Semih Baban, Jale Özgentürk, Tamer Altunay, İker Altun, Sevil Usanmaz, Ahmet Özkan, Ali İhsan Karacan, Cengiz Özgencil, Özlem Özgencil, Atilla Yerlikaya, Açıl Sezen, Sinan Cem Şahin, Ertuğ Karakullukçu

Ardından **Hakan Gündag**, Angola'dan arayan Tosyalı Holding Yönetim Kurulu Başkanı **Fuat Tosyalı**'ya işaret etti:

- Telefonla da çok arayan oldu. Mesaj ve mektup gönderenler de var.
- Onların da listesini yapşak.
- Birlikte listeyi oluşturduk:
- Abdullah Gül, Orhan Turan, Zeki Kıvanç, Arif Parmaksız, Mustafa Tecdelioğlu, Çetin Tecdelioğlu, Abdullah Bingöl, İsmail Alapala, Erdem Çenesiz, Ahmet Ertürk, Süleyman Sönmez, Mustafa Güçlü, Ali Babacan, Hasan Kamil Hayali, Mustafa Çıkrıkçıoğlu, İzzet Nalçakan, Ayhan Zeytinioğlu, Gürsel Baran, Memiş Küttüçü, Mehmet Gün, Mustafa Büyükeğen, Nejat Koçer, Mehmet Büyüksimiltçi, Mehmet Ağar, Yusuf Bulut Öztürk, Nilgün Keleş, Akın Öngör, Bülent Eczacıbaşı, Rona Yırcalı, Güler Sabancı, Mehmet Reis, Prof. Kerem Alkin, Prof. Çelik Kurdoğlu, Prof. Dr. Halis Dogköz, Prof. Dr. Hüseyin Alpaslan Şahin, Nail Olpak, Ali

Çandır, Barış Saylak, Davut Çetin, Veynel Yayan, Levent Nart, Ahu Başkut, Naci Topsakal, **Murat Cökmez**, İsrail Uçurum, Mikayıl Yusuf, Burhan Çağdaş, Tahir Nursaçan, Ahmet Eler, Mustafa Selçuk Çevik, Emre Çamlıbel, Mehmet Soysal, Süleyman Orakçıoğlu, Burak Önder, Rıdvan Mertöz, Murat Güven, Güven Karaca, Talha Özgür, Rüstem Çetinkaya, Tayfun Koçak, Serkan Kaptan, Kenan Yavuz, Fatih Tamay, Fethiye Çolak, Mehmet Sami, Ahmet Çığır Şahin.

Özellikle Anadolu iş dünyasını temsilcilerinden hemen her arayan şu mesajı verdi:

- Osman Abi bize çok sahip çıktı, sesimiz oldu, yol gösterdi...
- Assos'ta mezarlıktaki namaza katılan isimlerden bazıları da şöyleydi:
- Mehmet Gül, Niyazi Önen, Prof. Kenan Mortan, Can Aksın, Alpay Biber, Hakkı Öcal, Mehmet Öngen, Ege Cansen, Hakan Gündag'ı ilk gün arayıp şu anlamlı mesajı aktardı:
- Çocuklar, çok da üzülmiyem. Allah her keke Osman gibi arkasında çok güzel iz bırakarak göçüp gitmeyi nasip etsin. Mekanın cennet olsun Osman Abi...



Sanayi devleri listesine OSB'ler damga vurdu

Organize Sanayi Bölgeleri Üst Kuruluşu (OSBÜK) Başkanı Memiş Kütükcü, İstanbul Sanayi Odası tarafından açıklanan Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu ve İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu arasında yer alan 1000 firmanın 600'ünün organize sanayi bölgelerinde üretim yaptığını söyledi.

Kütükcü, organize sanayi bölgelerinin üretim, istihdam ve ihracatları ile Türk sanayisindeki lokomotiflik rolünü sürdürdüğünü vurgulayarak, "Ayrıca organize sanayi bölgelerimizdeki bu 600 firmamız, 1000 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun 5 trilyon liranın üzerindeki toplam cirosunun yüzde 51'ini, net satışların ise yüzde 50'sini gerçekleştirdi" dedi.

Kütükcü açıklamasında,

Türkiye'nin 1000 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun geçtiğimiz yıl toplam 84 milyar dolar ihracat yaptığını, 43 milyar dolar ile bu ihracatın yüzde 50'den fazlasını OSB sanayicilerinin gerçekleştirdiğini belirtti. Kütükcü, listedeki toplam 630 bin çalışanın yüzde 63'ünün de OSB'lerde istihdam edildiğini kaydetti.

Toplam istihdam 2 milyon 500 binin üzerine çıktı

Kütükcü, açıklamasında 81 ilde sayıları 392'ye ulaşan organize sanayi bölgelerinin Türkiye'nin planlı sanayileşmesinde kritik rolü olduğunu altını çizerek, OSB'lerdeki işletme sayısının 67 bine ulaştığını, istihdamın ise 2 milyon 500 binin üzerine çıktığını sözlerine ekledi. ● KONYA



TÜRKİYE'NİN 1000 BÜYÜK FİRMASINDAN



600'Ü OSB'LERDE ÜRETİM YAPIYOR

■ **ORGANİZE** Sanayi Bölgeleri
Üst Kurulu (OSBÜK)
Başkanı Memis Kütükcü,
yazılı açıklamasında, **İstanbul**
Sanayi Odası tarafından
açıklanan Türkiye'nin "**500**
Büyük Sanayi Kuruluşu ve
İkinci 500 Büyük Sanayi
Kuruluşu" listelerinde yer
alan 1000 firmadan 600'ünün
OSB'lerde üretim yaptığını
ifade etti. Bu firmaların,
büyük sanayi kuruluşlarının
5 trilyon liranın üzerindeki
toplam cirosunun yüzde
51'ini, net satışların ise yüzde
50'sini gerçekleştirdiğini
aktaran Kütükcü, "**OSB'ler**
Türkiye'nin üreten gücü
haline geldi. Türkiye'nin
1000 büyük sanayi
kuruluşu geçtiğimiz yıl
toplam 84 milyar dolar
ihracat yaptı. Bu ihracatın
yüzde 50'den fazlasını
43 milyar dolarla OSB
sanayicileri gerçekleştirdi"
değerlendirmesinde
bulundu. Kütükcü, bu
kuruluşlardaki toplam
630 bin çalışandan yüzde
63'ünün de OSB'lerde
istihdam edildiğine dikkati
cekti. OSB'lerdeki işletme
sayısının 67 bine ulaştığı
bilgisini veren Kütükcü,
istihdamın ise 2 milyon
500 binin üzerine çıktığını
bildirdi. ■AA



Selzede KOBİ'ler için 'acil destek kredisi'

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Kacır, İstanbul'daki selden etkilenen KOBİ'lerin kullanacakları 1 milyon liraya kadar kredinin, faizsiz, 12 ay geri ödemesiz ve 24 ay vadeli olacağını belirtti.

SANAYİ ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır, İstanbul'da eylül ayında yaşanan sel felaketinden etkilenen KOBİ'lerin desteklenmesi için KOSGEB tarafından "Acil Destek Kredisi Programı"nın devreye alındığını belirtti.

Kacır, sosyal medya platformu X'ten yaptığı paylaşımında, söz konusu sel felaketinden etkilenen KOBİ'lerin KOSGEB tarafından destekleneceğini bildirdi.

Kurum tarafından devreye alınan programa ilişkin bilgi veren Kacır, şunları kaydetti:

FAİZSİZ VE 12 AY GERİ ÖDEMESİZ

"İstanbul'da eylülde meydana gelen sel felaketinde, zarar gören KOBİ'lerimizin desteklenmesi amacıyla



KOSGEB tarafından 'Acil Destek Kredisi Programı'nı devreye aldık. KOBİ'lerimizin kullanacakları 1 milyon liraya kadar krediler, faizsiz, 12 ay geri ödemesiz, 24 ay vadeli olacak. Allah ülkemizi afetlerden korusun."

İŞ DÜNYASI MEMNUN

İş dünyası temsilcileri, İstanbul'daki selden etkilenen KOBİ'ler için devreye alınan "Acil Destek Kredisi Programı"nın üretimin kesintisiz sürmesi için çok önemli olduğu görüşünde birleşti.

Konuya ilişkin değerlendirmede bulunan **İTO Başkanı Şekib Avdagiç**, "Kredi imkânı, yaraların sarılmasına katkı verecek" derken **İSO Başkanı Erdal Bahçıvan** da "Kredi imkânı, aksayan üretimlerin yeniden rayına girmesinde önemli bir finansman işlevini yerine getirecek" dedi.

MÜSİAD Genel Başkanı Mahmut Asmalı ise destek kredisinin selden etkilenen KOBİ'lerin bölge ve ülke ekonomisine katkılarının kesintisiz bir şekilde devam etmesine olanak sağlayacağını kaydetti.



Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır



İSO ve SAHA İstanbul işbirliği

İstanbul Sanayi Odası (İSO) ve Türkiye'nin en büyük sanayi kümelenmesi SAHA İstanbul işbirliğinde gerçekleştirilen 'Savunma Sanayii Buluşmaları'nın 5'incisi gerçekleştirildi.

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Başkanı Erdal Bahçıvan; "Biliyoruz ki savunma sanayimiz geliştikçe yarınlarımıza güvenle bakacağız. Kendi motorunu, milli tankını, savaş gemisini, taarruz helikopterini, insansız hava araçlarını, füzesini ve piyade tüfeğini üretmeyi başaran Türkiye hepimizin gururudur" dedi.

Toplantıda açılış konuşması yapan SAHA İstanbul Yönetim Kurulu Başkanı Haluk Bayraktar, son 20 yıldaki savunma sanayi gelişimi için 'Türkiye Yüzyılı'nın Yükselen Yıldızı' tanımını yaptı.



Cumhurbaşkanlığı Savunma Sanayi Başkanı Prof. Dr. Haluk Görgün; "Sanayi olmadan ekonomik güçten bahsetmemizin mümkün olmadığı gibi, savunma sanayi olmadan da ekonomik ve siyasi bağımsızlıktan bahsetmek mümkün değil. Savunma sanayi, bütünsel olarak sanayileşmenin ve kalkınmanın önemli bir parçasıdır" diye konuştu.



İSO TÜRKİYE İMALAT PMI EKİM AYINDA 48,4 OLDU

✓ S&P Global Market Intelligence Ekonomi Direktörü Andrew Harker, 'Talep koşulları ekim ayında Türk imalat sektörünü yavaşlatan ana faktör olurken, firmalar üretimi destekleyecek ve istihdam düzeyini koruyacak hacimde yeni sipariş temin etmekte zorlandı' dedi

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye İmalat Satın Alma Yöneticileri Endeksi (PMI), ekimde 48,4 olarak gerçekleşti. İSO Türkiye İmalat PMI anketinin ekim ayı sonuçları açıklandı. Eşik değeri olan 50,0'nin üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçlarına göre, eylülde 49,6 olan manşet PMI, Ekim 2023'te 48,4'e geriledi ve üst üste dördüncü ay 50,0 eşik değerinin altında kaldı. 48,4 olarak ölçülen endeks, faaliyet koşullarındaki yavaşlamanın ılımlı olduğunu gösterse de söz konusu yavaşlama PMI'nın 49,6 olarak ölçüldüğü eylül ayına kıyasla daha belirgin gerçekleşti. İmalatçılar ekimde iç ve dış talebin genel olarak zayıf seyrettiğini bildirdi. Bunun sonucu olarak toplam yeni siparişler ve yeni ihracat siparişleri hız kaybetti. Toplam yeni siparişlerdeki yavaşlama geçen yılın kasım ayından bu yana en yüksek oranda kaydedildi. Yeni siparişlerdeki bu görünümüne bağlı olarak üretim de ekim ayında gerilemeye devam etti. Böylece üst üste dört ay boyunca üretimde ivme kaybı gözlemlendi.

ENFLASYONİST BASKILAR HAFİFLEMİYİ SÜRDÜRDÜ

Ekimde istihdam yeniden düşüşe geçti ve bu durum 5 aylık genişleme sürecini sona erdirdi. Anket katılımcıları istifa ve emekliye ayrılmalara yaşandığına dikkati çekti. Çalışan sayısındaki azalmaya rağmen firmaların birikmiş işlerinde yaklaşık bir yılın en hızlı düşüşü kaydedildi. Sipariş gereksinimlerindeki azalmanın sonucu olarak, imalatçılar satın alma faaliyetlerinin yanı sıra girdi ve nihai ürün stoklarını da azalttı. Enflasyonist baskılar dördüncü çeyrek başında hafiflemeyi sürdürdü. Girdi maliyetleri ve nihai ürün fiyatlarında artış oranları üst üste üçüncü ay düşüş gösterdi. Fiyatlarında artış bildiren firmalar ise bunun büyük oranda liradaki değer kaybından kaynaklandığını belirtti. Rapo-



ra göre, takip edilen 10 sektör arasında sadece ikisinde üretim artarken istihdam çoğu sektörde düşüş gösterdi. Diğer yandan, girdi maliyetleri ve nihai ürün fiyatları enflasyonu son dönemdeki eğilimini sürdürerek çoğu sektörde ivme kaybetti. Hem yurt içi hem de uluslararası talepteki zayıflık nedeniyle yeni siparişler son bir yılı aşkın süredir ilk kez, izlenen tüm sektörlerde yavaşlama sergiledi. En belirgin yavaşlamanın kaydedildiği tekstil sektöründe düşüş son 12 ayın en yüksek hızına ulaştı. Yeni siparişlerde en hafif ivme kaybı ise gıda ürünlerinde gerçekleşti. Üretimde en güçlü performans, önceki aya göre sınırlı bir artışın yaşandığı gıda ürünlerinde gözlemlendi. Böylece sektör son üç ay boyunca büyüme kaydetti. Ekimde üretimini artıran diğer sektör makine ve metal ürünler oldu. En belirgin yavaşlama ise tekstil firmalarında görüldü. Üretim gereksinimlerindeki azalmaya bağlı olarak firmalar ekimde de işe alım kararlarında temkinli davranmaya devam etti. Takip edilen on sektörden sadece üçünde istihdam hacmi arttı. Son beş ayın en yüksek artışını kaydeden makine ve metal ürünleri

aynı zamanda istihdamını en hızlı genişleten sektör oldu. Öte yandan, üretim ve yeni siparişlerde olduğu gibi istihdamda da en sert düşüş yine tekstil sektöründe gerçekleşti.

SATIN ALMA FAALİYETLERİ DÜŞÜŞ KAYDETTİ

Ekimde takip edilen on sektörden sekizinde girdi maliyetleri enflasyonu geriledi. Makine ve metal ürünleri ile giyim ve deri ürünleri bu eğilimin istisnaları oldu. Girdi fiyatlarındaki en yavaş artış, yaklaşık dört yılın en düşük enflasyonunun ölçüldüğü makine ve metal ürünleri sektöründe gerçekleşti. Maliyet enflasyonundaki gevşeme ve zorlu talep koşulları, ana metal firmalarının nihai ürün fiyatlarını son 32 aylık dönemde ilk kez düşürmelerine yol açtı. Tekstil firmaları da fiyatlarını azaltırken geriye kalan diğer tüm sektörlerde artışlar devam etti. Satış fiyatlarındaki en hızlı yükseliş gıda ürünlerinde kaydedildi. Ekimde satın alma faaliyetleri bir yılı aşkın süredir ilk kez tüm sektörlerde düşüş kaydetti. Takip edilen on sektör içerisinde en zayıf performans yine tekstil sektöründe gözlemlendi. AA



Küresel sera gazı emisyonlarının yüzde 75'inin kaynağı olan enerji; iklim değişikliğinin etkileri ve dünya genelinde yaşanan arz, güvenlik, maliyet sorunlarıyla birlikte hem ülkelerin hem de şirketlerin öncelikli gündem maddelerinden biri haline geldi. Enerjide yaşanan bu sorunların çözümünde ise atık ısının geri kazanımı, soğutma, iklimlendirme, pompa ve fan gibi yoğun elektrik tüketen sistemlerin modernizasyonu ve otomasyonu ile enerji tüketimini azaltmayı sağlayan enerji verimliliği kritik rol üstleniyor. Öyle ki 2040 yılına kadar ihtiyaç duyulan emisyon azaltımının yüzde 40'ının enerji verimliliğinden sağlanacağı öngörülüyor.

Türkiye'de tüketilen enerjinin yaklaşık üçte birinin kullandığı **sanayideki** enerji verimliliğini ölçmek ve bu alandaki potansiyeli ortaya koymak üzere 2021 yılında Türkiye'de bir ilk olan 'Türk Sanayisinin Enerji Verimliliği Raporu'nu hazırlayan ESCON Enerji, bu alandaki ikinci raporunu yayımladı. 14 sektördeki 411 fabrika ve 23 ticari binanın incelendiği raporda, verimlilik yatırımlarına finansman sağlayan Enerji Performans Sözleşmeleri kapsamında yapılan çalışmaların sonuçlarına da yer verildi. 51 şehirde faaliyetlerini sürdüren bu işletmelerin 185'i **ISO 500**, 69'u ise **ISO İkinci 500**'ün 2021 yılı listesinde yer alıyor.

ORTALAMA GERİ ÖDEME SÜRESİ 2,7 YIL

Fabrika ve ticari işletmeler olmak üzere toplam 434 işletmede yapılan etütlere göre bu işletmelerin enerji tüketimleri yıllık 6,92 milyon TEP olurken, enerji verimliliği potansiyellerinin ortalaması ise yüzde 32 olarak ölçüldü. Enerji verimliliği projelerinin ortalama geri ödeme süresi 2,7 yıl, bu projelerin hayata geçmesiyle sağlanabilecek emisyon azaltımı ise 1,2 milyon ton karbondioksit olarak belirlendi.

"VERİMLİLİK ÇALIŞMALARI İLE ENERJİ TÜKETİMİ YÜZDE 50'YE KADAR AZALTILABİLİR"

Raporu değerlendiren ESCON Enerji CEO'su Onur Ünlü, enerji verimliliği alanındaki farkındalığın arttığını ancak yatırımların daha çok

Türk **sanayisi** temiz enerjiye yatırım yapıyor ancak tüketimini düşüremiyor

ESCON Enerji CEO'su Onur Ünlü, enerjide temiz kaynak kullanımı ve maliyetleri düşürmeye yönelik yatırımların arttığını söyleyerek, "Enerji verimliliği kapsamında yapılacak yatırımlar ile uygulamanın türü ve kapsamına göre enerji tüketimini yüzde 20 ile 50 arasında azaltmak mümkün" dedi.



yenilenebilir enerjiye yapıldığını belirterek, "Halbuki enerji verimliliği ile yenilenebilir enerji yatırımları farklı konular. Bir işletmede yenilenebilir enerji yatırımı yapıldığı zaman, tüketilen enerjinin kaynağı değişir. Örneğin önceden fosil yakıt kullanılıyorken bu yatırımla birlikte artık güneş gibi temiz bir kaynaktan enerji sağlanır. Ancak bu durum her ne kadar işletmenin enerji maliyetini düşürse ve temiz bir enerji kaynağı sağlamış olsa da kullanılan enerji miktarını değiştirmez yani yine aynı miktarda enerji tüketilir. Oysa önce enerji tüketimini düşürmek gerekiyor.

Çünkü enerji verimliliği kapsamında yapılacak yatırımlar ile uygulamanın türü ve kapsamına göre enerji tüketimini yüzde 20 ile 50 arasında azaltmak mümkün. Biz de bu nedenle işletmelere öncelikli enerji verimliliği alanında yatırım yaparak enerji tüketimlerini düşürmelerini, ardından bu düşen elektrik kullanımlarını yenilenebilir enerji kaynaklarından tedarik etmelerini öneriyoruz. Böylece yenilenebilir enerji yatırımının maliyeti de ciddi oranda azaltılabilir" dedi.

"İHRACAT PAZARLARIMIZ AB VE ABD ENERJİ VERİMLİLİĞİNE ODAKLANDI"

Enerji tüketimini azaltmanın özellikle AB ile ticarete Türk firmalarının rekabetçi olabilmeleri için kritik öneme sahip olduğuna dikkat çeken Ünlü, "Enerji verimliliği, karbon nötr ekonomiye geçiş sürecinde tüm dünyada hayata geçirilen politikaların odağında yer alıyor. AB'nin 2030 yılına



kadar enerji tüketimini yüzde 11,7 azaltma hedefi, ABD'nin enerji verimliliği ve enerji dönüşümü için 900 milyar dolarlık bütçe ayırması da bunu gösteriyor. Dolayısıyla enerjiyi temiz kaynaklardan sağlamak çok önemli ancak yeterli değil. İhracat pazarlarında yer alabilmek, kaynak verimliliğine ve döngüsel ekonomiye katkı sağlamak için enerji verimliliği sağlayarak tüketimi azaltmak şart. Aksi halde rekabetçiliğimizi kaybedebiliriz. Aslında Türkiye, 2022 yılı verilerine göre yüzde 2,7 ile dünyanın en yüksek enerji verimliliği oranına sahip ancak 2021 yılı Eurostat verilerine göre enerji yoğunluğumuz AB ülkelerinden yaklaşık yüzde 28 daha fazla. Bu da enerji yoğun sektörlerimizin fazlalığını gösteriyor. Enerji yoğunluğu da ancak enerji verimliliği çalışmaları ile azaltılabilir. Özellikle 1 Ekim itibarıyla uygulanmaya başlanan Sınırda Karbon Düzenlemesi Mekanizması da göz önünde bulundurulduğunda, enerji verimliliğinin ticaret için önemli

daha net bir şekilde ortaya çıkıyor" diye konuştu.

EN YÜKSEK İYİLEŞME GIDADA, EN BÜYÜK POTANSİYEL TİCARİ BİNALARDA

Türk Sanayisinin Enerji Verimliliği Raporu'nda 'Ambalaj - Plastik', 'Ana Metal', 'Beyaz Eşya', 'Cam', 'Çimento', 'Gıda', 'İlaç', 'Kağıt', 'Kimya & Petrokimya', 'Orman Ürünleri', 'Otomotiv', 'Seramik', 'Tekstil' olmak üzere 13 **sanayi** sektörü ve 'Ticari Binalar' incelendi. Buna göre son iki yılda enerji verimliliği alanında en büyük iyileşmeyi gıda sektörü gösterdi. 2021 yılında bu sektörde tasarruf potansiyeli yüzde 44,7 idi. Yapılan çalışmalar ile birlikte enerji verimliliği arttıkça tasarruf potansiyeli de yüzde 39'a kadar düşürüldü. Kağıt sektöründe yüzde 45,07'den yüzde 40,2'ye, ilaçta ise yüzde 22,5'ten yüzde 19,2'ye inildi. Ticari binalar ise yüzde 0,1'lik bir değişimle yüzde 67,4 ulaşarak, 14 sektör içinde

en yüksek enerji verimliliği potansiyeline sahip sektör oldu.

SERMAYEDEN BİR KURUŞ HARCAMADAN YILDA 7 BİN TON EMİSYON AZALTIMI, 2 MİLYON DOLAR TASARRUF

Raporda ayrıca enerji verimliliği alanında 'en yaratıcı finansman çözümü' olarak kabul edilen ve şirket sermayesinden bir kuruş harcamadan bu alanda yatırım yapmayı sağlayan Enerji Performans Sözleşmeleri (EPS) kapsamında gerçekleştirilen çalışmalara da yer verildi. Rapordaki örneklerden biri, **ISO 500** de ilk 10 şirket arasında yer alan bir fabrikada yapılan verimliliğin artırılması, atık ısı geri kazanımı, soğutma sistemlerinin revizyonu ve klima santrallerinin optimizasyonunu kapsayan çalışmalar oldu. Buna göre fabrika bir yılda yaklaşık 7 bin ton emisyon azalttı ve yaklaşık 2 milyon dolara eş değer olan 2.911 TEP enerji tasarrufu sağladı.



İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu listesine Gaziantep'ten 35 firma girdi GSO Başkanı Ünverdi, Türkiye'nin en büyük 1000 sanayi kuruluşu içerisindeki Gaziantep firma sayısının 63 olduğunu dile getirdi.

GAZ iantep Sanayi Odası (GSO) Yönetim Kurulu Başkanı Adnan Ünverdi, İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) her yıl açıkladığı "Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" listesinde kentten 35 firmanın yer aldığını bildirdi.

Ünverdi, yazılı açıklamasında, bölge olarak son yıllarda art arda gelen güçlüklerle mücadele ettiklerini, Türkiye'nin en büyük 1000 sanayi kuruluşu içerisindeki Gaziantepli firma sayısının 63 olduğunu dile getirdi.

Üreten kesimin son dönemdeki finansman ihtiyacına dikkati çeken Ünverdi, artan maliyetler ve finansmana ulaşımındaki güçlüklerin üreticiyi olumsuz etkilediğini belirterek, "İç piyasada zaten bir daralma var. Dış piyasada ise savaş ve gerilimlerle belirsizliğin getirmiş olduğu talep azalması, enerji maliyetleri, petrol fiyatlarındaki oynaklık, hammadde fiyatlarındaki değişimler maalesef sanayici ve ihracatçılarımız üzerinde baskıya neden oluyor. Öngörülebilirlik, fiyat ve finansman istikrarı sanayiciler olarak birinci önceliğimiz." değerlendirmesini yaptı.

Salgın, deprem ve küresel krizlere karşın Gaziantepli sanayicilerin üretimdeki kararlılığına işaret eden Ünverdi, şunları kaydetti:

"Güçlüklerle rağmen yıllık ihracatımızda cari fazlası vererek ülkemiz ekonomisine en büyük katkıyı veren illerin başında geliyoruz. Gaziantep Sanayi Odası olarak da deprem sonrası yaşamış olduğumuz sorunları aşmak için ilgili kurumlarla sürekli temas halinde çalışıyor, üretim ve ihracatımızı artıracak çalışmalar yürütüyor, üretimlerimizde katma değeri artıracak yenilikçi projeler geliştiriyor, yeşil ve dijital dönüşüm hedefiyle firmalarımızı geleceğe hazırlıyoruz. İnşallah yürütmüş olduğumuz çalışmalarla ISO 1000'deki firma sayımızı daha da artıracğız. Her koşulda üretim, ihracat ve istihdamdaki başarılarıyla gazi şehrimize yaşattıkları gurur için sanayicilerimizi yürekten kutluyorum." (aa)

Türkiye Spastik Çocuklar Vakfı'ndan anlamlı mesaj 'Dönmüyoruz'

Seyhan Deniz TÜRKER

Türkiye Spastik Çocuklar Vakfı - Cerebral Palsy

Türkiye, Hatay'da depremten etkilenen engelli bireylere yönelik çalışmalarına hız kesmeden devam ediyor.

Depremten ilk günlerinde engellilerin acil ihtiyaçlarını karşılayan Vakıf, sonrasında AFAD Büyükdalyan Geçici Barınma Alanı ve İSO Yaşam Kenti'nde fizyoterapi, psikolojik danışmanlık ve rehabilitasyon desteğini başlattı. Vakıf, Çukurova Üniversitesi Çocuk İyilik Merkezi ortaklığında açtığı Çocuk İyilik Merkezi - Ortez Protez Ortak Hizmet Birimi'nde ise uzvunu kaybeden ve ampute olan bireylere destek sağlıyor. Ayrıca, kırsal bölgede yaşayan engellilere ve ailelerine de mobil hizmet aracı ile hizmet götürüyor.

Hatay'daki çalışmaları kapsamında engelli bireyleri 2.000'den fazla fizyoterapi, özel eğitim ve psikolojik danışmanlık seansı ile buluşturan Türkiye Spastik Çocuklar Vakfı Genel Direktörü Nigar Evgin bölgede hayata geçirilen projelerin sürdürülebilir olmasının kritik öneme sahip olduğunu vurgulayarak şunları belirtti:

"Bölgede verdiğimiz hizmetler vesilesiyle çalışanlarımız, depremzede engelli bireyler ve aileleri arasında kuvvetli bir bağ oluştu. Yarattığımız dayanışma ruhu ile bir nebze de olsa bölge halkının yaralarına merhem olmanın mutluluğunu yaşıyoruz, hizmet alan ailelerin çalışmaların sürekliliği



Nigar Evgin

konusunda endişe yaşadığını görmek bizleri çok üzdü.

Hizmet verdiğimiz, temas ettiğimiz ve iletişim kurduğumuz engelli bireyler ve ailelerinden aldığımız "Dönecek misiniz?", "Hep burada mısınız?", "Gidecek misiniz?" gibi sorularla bu kaygının ne kadar derin olduğunu gördük. Hatay'daki varlığımızı sürdürdüğümüz bir video ile tekrar duyurmak istedik. Depremten ilk gününden beri bölgedeyiz. Depremten izlerinin silinmesine destek olmak için bölgede kalmaya kararlıyız" dedi.

Sosyal medya hesabında yayınlanan "Dönmüyoruz" filmi ile depremzede engellilerin ve ailelerinin yanında olmaya devam edeceğini güçlü bir şekilde vurgulayan Türkiye Spastik Çocuklar Vakfı, 5 Kasım'da gerçekleştirecek 45. İstanbul Maratonu'nda "Depremzede Engelli Çocukların Sesi Ol" Kampanyasını yürütecek.

Büyük İstanbul Maratonu'nda Türkiye Spastik Çocuklar Vakfı'nın Hatay'daki çalışmalarını desteklemek isteyen gönüllü vatandaşlar Adım Adım web sitesi üzerinden kayıt yaptırarak kampanyanın bir parçası olabilir.